

Edinost

Glasilu političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana osmrtnice in javne zahvale domači oglašitvi itd. se računajo po pogobi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadstr.

„Edinost“
zhaja enkrat na dan, razun nedelj in praznikov; ob 6. uri zvečer.
Naročnina znaša:
Za celo leto . . . . . 24 kron
za pol leta . . . . . 12 „
za četrta leta . . . . . 6 „
za en mesec . . . . . 2 kroni
Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.
Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nč.).

Telefon št. 870.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Tru.

O sedanjih taktiki avstrijskih Slovanov.

S tem aktualnim vprašanjem, o katerem so te dni toliko piše po slovanskih novinah, se bavi tudi odlični list »Slavisches Echo«, čegar tozadevna izvajanja hočemo nartati na kratko, da bodo čitatelji videli, kako stališče rečenega lista soglašajo z našim stališčem.

Članek črta kontrast med postopanjem Nemcev in Slovanov glede obstrukcije. Povzdarja, kako so se vsi Nemci — izvzemši jedino-le nemške konservativce v katoliški ljudski stranki, ki pa tudi zvesto stoji na straži nemških interesov in hoče za Nemce vsaj nekako moralno zgodovinsko prednost — združili v obstrukciji, ne mené se za to, da njih postopanje nikakor ni opravičeno pred sodnim stolom narodne pravičnosti.

Kako vse drugače postopajo sedaj Slovani! Vse slovanske stranke priznavajo, da se je Čehom z odpravo Gautsehevih naredeb zgodila ne le velika krivica, ampak tudi hudo žaljenje. Vzrok češki obstrukciji je torej tako rekoč kvalitativno večji in globlje segajoči in Čehi so posegli po nji, ker ni bilo drugega sredstva!

Pričakovati je bilo po takem, da se vse slovanske skupine proglasijo solidarnimi s Čehi. Pa še več: da se združijo z njimi tudi glede sredstev opozicije! Tega je bilo pričakovati tem bolj, ker so si slovanske skupine — vzlic razlikam v programih in prizadevanjih — bolj sorodne, nego pa nemške. In vedar so zadnje pustile na strani vse razlike in, združivše se v obstrukciji, niso vpraševale, v kateri deželi je vzrok odporu njihovemu. Vse drugače je v Slovanih. Poljaki so hitro obsodili obstrukcijo in so pustili Čeha popolnoma na cedilu ter so jim celo grozili z razpadom desnice. Jugoslovani pa so se pokazali omahljive na mnogokatero stran ter so skušali svoje vedenje opravičiti z gospodarskimi potrebami. Najlepše pa je to, da so Čehi sami skušali opravičevati druge Slovane, le da bi teh poslednjih ne bolelo.

Ali je tako postopanje možno imenovati solidarno? Poljsko plemstvo bi hotelo celo, naj bi Čeha kaznovali, mesto da bi jim pomagali s skupnim nastopanjem!

PODLISTEK.

Pri stari cerkvi.

Hrvatski spisal Ksaver Šandor Gjalski. Na slovenski preložil M. C.—ž.

Ravno so hoteli, da se z očetom, zaročenem, pričami in notarjem poda v stransko sobo, da sestavijo ženitbeno pogodbo, kar je stopil v sobo zapraščen človek, ki je izročil brzojavko.

— In zopet čestitka! — je šepnil zaročene zaročnici z nasmehom, gizdavim in samosvestnim.

Tudi Salamon je v prvi hip hotel vreči brzojavko med druge pismene čestitke na mizi in je nekako ponosno in samougajajoče pogledal na visoki kup, kjer so bila zbrana pisma in brzojavke. Vendar je vrgel nagel pogled na adresu. Ta hip je bil uverjen, da je brzojavka kupčijska in ne čestitka. Zato je zapustil družbo in je odšel v stransko sobo. Pretočen je bil v svojih opravkih, da ne bi tudi v takih trenutkih najprej mislil na delo in na dolžnost. A nisti minoli dve minuti in iz sobe je bilo čuti grozen vskrik, obupen krik in klicanje Boga pravičnega. Vse je drvilok njemu — a on je stal bled, toliko, da se je držal na nogah; kakor nor je mahal po zraku z obema rokama ter z zmečkanjo depešo.

Kar pa se dostaje Jugoslovanov, je njih opravičevanje skoro komično. S tem, da ne obstruirajo s Čehi, hočejo doseči gospodarskih pridobitev. Ali kako hočejo doseči to parlamentarno, dokler češka obstrukcija onemogoča parlamentarno delovanje?! Tu naj bi bili Jugoslovani izbrali srečnejšo, bolj logično in praktično pot in bili bi na boljšem v moralnem in praktičnem pogledu!

Naj opazujemo postopanje Slovanov s kateroga-koli vidika, prepričuje nas vnovič, da smo še daleč od polne solidarnosti. Prijatelj se spoznava v — nesreči in mladočeška taktika ni našla prijatelja med ostalimi Slovani, da-si bi bilo to koristno obema deloma.

Naj se je že grešilo tu in tam, vsakako je bila velika pogreška, da se Slovani, vstevši Čeha, niso zedinili v taktiki. Ta deficit bo na škodo ne le za sedanji konkretni slučaj, marveč tudi za bodočnost. In moralna škoda utegne najhujše zadeti ravno šibkejša slovanska plemena. Denimo, da bi Slovence ali naše Hrvate zadela slična krivica, kakor se je zgodila narodu češkemu, ali bi se ta poslednji ne spominjal z grenkobo na sedanje postopanje Jugoslovanov in Slovanov sploh, s čemer bi bil oslabljen v energiji, s katero nam hoče pomagati?! Ta priprosti pomislek že kaže razločno, kako se maščuje nad narodi, ako proti krivici ne postopajo solidarno, sosebeno, ko si stojijo blizu in potrebujejo medsebojne pomoči.

Slovani Avstrije so v prejšnjih letih — tako zaključuje članek v »Südslavisches Echo« — grešili eden proti drugemu, ker niso postopali taktično zjediniti, in ta greh ponavljajo danes. Oni se imajo gledé taktike še marsikaj učiti od Nemcev, ako nočejo, da njih solidarnost ne ostane, če že ne prazna beseda, pa vsaj jako pomanjkljiva. Ali pa se morda smemo nadejati, da v juniju, ko se državni zbor snide na novo, popravijo zopet, kar so grešili sedaj?!

V Trstu, 24. maja 1900.

Ne poznajo primorskih bojev!

Pišejo nam: Če je kedaj kdo govoril golo resnico, jo je gotovo govoril vaš dopisnik s Kranjskega rekši, da mlada generacija v osrednji pokrajini nima pravega zmisla za boje obmejnih Slovencev v glavnem zato, ker v prvo ne vedo, kako teški so bili narodni boji, ki so jih morali biti njih lastni predniki v polminolem času in ker ne vedo, da so bili

Brzojavka ni prinesla čestitke in dobre želje k venčanju. Bila je vest od borznega agenta — ali strašna vest. Salamon je izvedel, da je v kupčiji na termin izgubil silno veliko svoto — gotovo več, nego — li znaša vse njegovo imetje. Levay je sklenil za njega kupčije ki so bile večje, nego je starel niti mislil.

Sedaj se je stresel tudi mladenič. Skoro uničen je stal pred starcem. Ali hitro se je zavel. Ulovil je brzojavko iz Salamonovih rok, jo prečital — pa zopet prečital ter jo potem položil na bližnjo mizo. In tedaj se je vspel visoko po konce, preletel z očmi vso družbo, in se potem, dostojanstven v vsem držanju in strog — neizrečeno strog v licu, obrnil do Salomona s hladnimi besedami:

— Vi boste umeli, gospod moj — je začel govoriti — sami boste umeli najbolje, da za-me ni več opravka tu, ni prestora. Adieu, gospoda — moj naklon milostive dame.

In odšel je iz sobe, a oko se mu niti za trenutek ni zaustavilo na zaročnici. Za par minut je bilo čuti, kako odhaja voz. Ropot koles in železnih osij je še od daleč odmeval s ceste. Odišel je — ženin.

Bil je to grozen trenutek za siroto zaljubljenega deklica. Kakor izgubljena je stala sredi družbe, lice se jej je nategnilo, a oči

ti boji, v primeri z našimi sedanjimi boji, še vedno prava igrača, iz česar izhaja, da ne morejo imeti pravega umevanja za naše položanje ter se jim zdi marsikaj neverjetno in naše tožbe pretirane. V dokaz naj Vam služi sledeči slučaj: Pred par leti sem bil na agitaciji v Pomjanu, torej v Istri. O tej priliki sem se sešel s trojico duhovnikov narodnjakov. Od teh sta bila dva iz Kranjske. Eden teh gospodov mi je, doznavši, da sem zaupnik društva »Edinost«, rekel: »Ko smo bili še v Ljubljani in smo dan na dan čitali le o napadih na obmejne Slovane, se nam je to jadikovanje že nekako gabilo ter smo z nekim nezadovoljstvom porivali Vaše liste od sebe, uverjeni, da je vse to jadikovanje — samo pretiranost! Vsi smo bili enega mnenja in pravim vam, da smo Vas — obojali! Sedaj pa, ko živim tu le nekoliko mesecev, sem se prepričal na svojo žalost, da ste še vse premalo pisali, da je tu mnogo hujše, nego sem mogel sklepati celo va vaših obsojanih jadikovanjih, da je, z eno besedo, tu tak boj, katerega moraš videti na licu mesta — ker se opisati ne da!

Tako je sodil gospod že po par mesecih, preživljenih v naših razmerah. Ali kmalo na to je doživel še hujše — na lastni koži, ko ga je prodana druhal dejanski napadla in ga brutalno pretepala na javni cesti, samo zato, ker je vzkliknil »Živio!«, ko so slovanski odpadniki kričali »evviva«!!

Ob gori omenjeni priliki je rekel dalje, da bi bilo želeti, da bi prišli tu sem le za par dni vsi oni ljubljanski mejsebojni »bojevnik« ene in druge stranke, ker le tako bi izvedeli, koliko posla imajo tukajšnji narodnjaki in s kakim sovragom se jim je bojevati. Dodal je še: In gotov sem, da bi ta hip zginol bratomorni boj ter bi na njega mesto stopil — boj za obstanek naroda!

Ta narodni mučenik je moral iz ozirov na svoje zdravje zapustiti mesto med divjaki in se sedaj nahaja v neposredni naši bližini, med ljudstvom, ki ga ljubi — kar on tudi zasluži v polni meri.

Drugi vrli narodnjak, ki je istotako duhovnik, je v oni čas, užaljen v dno duše, tudi izjavil, da ne more več, ter da pojde raje med divjake v Afriko, nego da bi še nadalje ostal med zaslepljenimi — brati!!! Ali ker je mož zdrav in neobhodno potreben tam, kjer je, se je posrečilo našim prvokom,

brez solz so jej strmele pred-se v kot. Roki sta jej obnemoglo padli k stegnam. Vso veliko bōl mlade duše njene sem čital sedaj v izmučenem licu, v tem obupnem držanju. V teh nategnenih linijah obraza, v tem daljnem pogledu sem čital povsem jasno vso nesrečo njeno, ki jo trpi vsled spoznanja, da jej zaročeneec ni bil oni človek, kakor ga je gledala v svoji duši in si napravila sliko o njem. Dobro sem čutil, kako težka in žalostna bōl lega sedaj na to mlado, toli žarko in iskreno ljubeče srce. Videl sem, s kakim viharjem vihraje sedaj v notranjem te duše hkratu sram, gnus in nesreča. Gledal sem, kako jej nedogledna, globoka žalost lomi vso dušo in kako jej zopet vse telo pretresa zavest, da se izgubljena sreča ne povrne nikdar več. Kakor polomljena je spuščene roke od hipa do hipa s strastnim, obupnim pregibanjem vzdigala proti nebu.

In glej — v vsem društvu se ni našla živa duša, ki bi se je spomnila in da bi le pomislila na njo. Kakor da ni nikdo niti slutil, kake muke in kake bolečine mora sedaj trpeti to mlado siromašno srcece! Nikdo ni imel ni jedne tolažilne besede zanjo! Vsi so si ruvali lase in se tolkli ob čelo radi izgubljenega denarja — vsi — vsi — tudi oče — tudi tete — in rabi — in vsi gostje brez

da so ga pregovorili, naj ostane še dalje na sedanjem mestu. Koliko se upa tak človek, ako je res duhovnik po božji volji, bi lahko povedal on sam, kakor tudi njega župljani, ki so postali večinoma povsem drugačni, odkar je on med njimi, nego so bili prej. Ta dva duhovnika naj bi povprašali gospodje, kaj se to pravi: boj obmejnih Slovencev!

Vprašali pa bi lahko tudi nekega drugega gospoda, ki živi sedaj v Ljubljani, kako si je moral nekoč, kakor agitator — ker se mu je od strani nasprotnikov grozilo z smrtjo — celo brado odrezati, da ga niso spoznali!!!

Od srea sem torej hvaličen gospodu s Kranjskega, ki je v Vašem listu opominjal rojake, da ne poznajo razmer obmejnih Slovencev, z bok česar jim delajo krivico, mesto da bi jim pomagali! Bojevnik.

Audiatu et altera pars! Iz Gradeca smo prešli iz dijaških krogov: V imenu ravno navedenega gesla Vas prosim, da daste prostora nastopnim vrsticam:

Velecenjeni g. urednik! Bog me, da nočemo usiljevati Vam svojega mnenja, ali ni nam možno molčati na preveliko krivico, ki se godi prof. Štreklju v slov. javnosti in katero še naša poštena »Edinost« vtrja in razširja. Ali ste kedaj čitali oni osodepolni Štrekljev stavek in primerjali, kaj mu tu ta nesrečni »Narod« podtika. Gorostasnejega protislova si ne moremo misliti. In kaj more ubogi Štrekelj za to, da to »Narodovo« spako slastno »Tagespošta« in »Piccolo« uporabljata?! Za te žalostne posledice je edinoma — postopanje »Narodovo« odgovorno in naša popustljivost, da ne rečem kaj hujega — najmanje pa Štrekelj, a Vi mu še očitajte, da bi bilo bolje, če ne bi bil ničesar napisal! Slovenci bi morali biti res srečni, da se v prepiru naših pravopisnih diletantov oglašava avtoritativen glas učenjaka Štreklja. Kak ton naj ubere Štrekelj proti taki brezznačajni »polemiki«, ne vem! Vsi napadi imajo le ognusno strankarsko lice in naše slavno dijaštvo, dasi se popolnoma strinja s Štrekljem in uvideva krivico, se radi same »liberalnosti« ne upa nastopiti.

Politični pregled.

TRST, 28. maja 1900.

K položaju. Že par dni sem se je govorilo o namerjanih novih predlogih, ki se

razlike stanu in vere. Kraljevski notar, da-si se je bil pokristijanil, je skoro najbolj žaloval. A za njo, zapuščeno radi pustega denarja, se ni brigal nikdo. Celó tako so govorili vsi, da je Levay postopal, kakor gre, postopal kakor resen in pošten človek; saj da je mislil vzeti bogato zaročnico, nikakor pa ne siromašnega dekleta. Da — da — pošteno je postopal — saj tako je pustil upnikom vsaj ono, kar bi bili gotovo potrošili na poroki.

Začuvša take besede se je deklica stresla in je s prezirljivim pogledom šla skozi družbo. Vspela se jej je odlična, plemenita in vzvišena duša.

Kako je v ta hip zazrla globok propad, ki jo deli od teh ljudi! Njena vzgoja, dobljeni nazori in udobni občutki — vse, vse jo je delalo povsem drugače od teh bitij, ki žive v večno hladnem svetu števil in dobička. Občutila je ves globoki kontrast. In z neizrečeno užaloščenim in obupnim pogledom: z očmi, ki so izražale žalost in gnus, je obrnila blede plemenito lice od vseh navzočih. Tedaj je zapazila mene, kako stojim tam v kotu. Tresoje in drhtenje mojih usten jej je povedalo vse. Z jednim dolgim korakom je bila pri meni. Obesila se mi je za rame, in, ne govoreča mi ničesar, me je prišla in me odvedla iz sobe. (Pride še.)

imajo staviti Mladočehom od prijateljske strani in ki naj bi omogočili istim, da odnehajo od obstrukcije. Ti predlogi da so se hkratu objavili nemškimi strankam s pozivom, naj Nemei privale v to. Z druge strani pa se je stvar slikala tako, kakor da so nekateri vplivni češki poslanci stavili nemškim tovarišem izvestne predloge. Bodi tako ali tako, ali nekaj mora biti na stvari, ker fakt je, da so se zaupniki nemških strank sešli danes na posvetovanje. O čem so sklepali in kaj so sklenili — v tem pogledu ni še nobenega poročila. (Glej brzojavke. Op. ur.)

Iz avstrijske delegacije. V soboto je v generalni debati o proračunu ministertva za vnanje stvari, kakor smo že javili v brzojavkah, polemiziral delegat Mauthner proti Čehom, ki hočejo, govoré o stvareh notranje politike, izzvati menda kako izjavo ministra za vnanje stvari. Nasproti očitaniu Kaftanovemu, da grof Goluchowski gradnjo železnice v Mali Aziji prepuča Nemčiji, je govornik naglašal, da ima Avstrija v tem oziru še dovolj dela doma. Ekspanzivna politika Nemčije da koristi tudi nekaterim našim industrijam, ker Nemčija ne more sama pokriti vseh potreb novih tržišč. Govornik je za gospodarsko zvezo evropskih držav nasproti Ameriki, ki vedno več blaga uvaža v naše dežele. Govornik želi, da se kolikor največ honorarnih spremeni v prave korzulate, da se pomnoži in v modernem zmislu razširi trgovinska mornarica ter izdatnejše podpira avstrijski Lloyd. Vojna mornarica da nima le vloge, da brani obali, ampak je potrebna tudi za razvitek prekomorske trgovine. Govornik je izrekel prepričanje, da trozveza ni omajana, ampak da bo obstajala še dolgo časa.

Del. Pačak je izjavil v imenu Čehov, da so Čehi segli po obstrukciji, ker so videli, da so Nemei zmagali s to taktiko. Da si so Nemei obstruirali tri leta, očitajo vendar še le sedaj — Čehom, da isti kalijo mir ter uničujejo obrt in industrijo. Čehi bi bili nes pametni, če bi zahtevali, da naj se Nemece zatira; v to bi v Avstriji ne našli državnika. Razven tega stoji avstrijskim Nemeem v zaledju velika država. Čehi zahtevajo jednako pravnost v deželi, v kateri so kulturno in gnotno enako močni kakor Nemei, kjer imajo razven tega še večino. Da Avstrija nazaduje, tega niso zakrivili Čehi, ampak tisti, ki jo v nasprotju z zgodovinskim razvitkom hočejo centralizirati in germanizirati. Ako bi se Čehom dovolila svoboda in razvitek kakor Madjarom, bi isti ne bili le zvesti podaniki svojega cesarja, ampak bi iz svoje dežele napravili tudi mogočno državo v čast Avstrije. Nemei sami še spoznajo blagoslov samostojne uprave. Čehi upajo še vedno, da v tem pogledu pride do sporazumljenja med njimi in Nemei. Ako bi bila oba naroda gospodarski zvezana, bi dosegli neverjetnih uspehov. Govornik je omenjal izganjanje Čehov iz Pruske Silezije ter je naglašal, da se pri nas vse drugače postopa nasproti nemškim delavcem. Slovanski narodi na balkanskem poluotoku nas sovražijo, ker podpiramo Milana. (Grof Goluchowski je tu zaklical vmes: »Ne!«)

Del. Pačak je nadaljeval: Vlada ga vsekako podpira; in če tamkaj nastane vojna, bo trebalo računati s simpatijami prebivalstva. Na Bolgarskem in Črnigori je ni stranke, ki bi bila prijazna avstrijski vladi. Kar se tiče trozveze, nam take manifestacije niso potrebne, pač pa Nemčiji, da si osveži svoj ugled, ker je angažirana na vseh straneh. V očeh slovanskih narodov trozvezi nič ne škodi bolj, nego, ako se ista prikazuje vedno kakor zavetišče nemškega gibanja v notranjosti Avstrije. Govornik želi pomnožitev konzulatov ter je vprašal ministra, kaj je s sklepi konference v Haagu? O vojni v južni Africi bi bila najlepša prilika, da bi ti sklepi stopili v veljavo. Govornik je zaključil rekši, da Čehi prav ničesar ne zaupajo ministru za vnanje stvari. Boli jih, da morajo sinu bratškega naroda izraziti nezaupnico. Dal Bog, da se stvari spremene ter da minister spozna, da ni storil usluge Avstriji, ko je pomagal podreti svobodoljubni češki narod. Mi ne pravimo: Avstrija mora biti slovanska, ali pa je ne bo! Ne, mi pravimo: pravična država, ki temelji na zadovoljivosti vseh narodov, bo mogočen branik nasproti vsem napadom z desne in z leve. (Čehi so pritrjevali govorniku). Del. Kozlowski je naglašal, kako potrebna je politika miru, notranjega in zunanjega, izrazil je željo po mednarodnem varstvu delavcev in po ureditvi časa dela, nadalje, da se popolnita severna in južna železnica, oživi tržaška trgovina ter pomnože

kanali. Čehi je grajal, ker da se v boju za pravično stvar poslužujejo sredstev, ki jih morajo kompromitirati. Poljski klub želi pošteno posredovati v dosegu miru. Poljaki želijo premirje, o katerem bise predmeti, ki so neobhodno potrebni, da ne zastane državni mehanizem, izločili iz obstrukcije. Z ministrom za vnanje stvari je seveda Kozlowski docela zadovoljen.

Del. grof Stürgkh je zavračal trditev Vencajza, da je on, Stürgkh, na cerelu krivo informiral cesarja o abstinenciji Slovencev v deželnem zboru štajerskem. On da ni rekel, da slovanski poslanci niso imeli nobenega vzroka za tako postopanje. Oporekal je trditvam del. Vencajza, da se Slovence na Štajerskem zastopava, ter pravil, da je za Slovence v lastnem interesu potrebno, da si ohranijo nemški jezik v svrhu kulturne in gnotne povzdige. Končno je izjavil, da so Čehi v boju proti vnanji politiki docela osamljeni. Kolikor bolj se zaletajo v trozvezo, toliko krepkejša da je ista (Verujemo, da je tako, ali le v očeh gg. delegatov, da-li pa je tako tudi v sreih narodov — in ti prihajajo tudi v poštev v časih nevarnosti — to je drugo vprašanje.)

Del. Popovici je hvalil ministra za vnanje stvari, ker je ustanovil prijazne razmere do Romunije.

Del. Parib je izrekel zahvalo za sijajni sprejem cesarja v Berlinu. Obžaluje, da je zmagala obstrukcija. Dogodki oktobra meseca m. l. pomenijo katastrofo. Ako se ne doseže mir, bomo o sklepanju prihodnjih trgovinskih pogodb trpeli veliko škodo. Vlada naj bi, če treba, s kakim velikim činom napravila odločen korak v dosegu miru. Vsaki narod naj bi se v toliko udeleževal vodstva poslov v državi, v kolikor to odgovarja pomenu in moči istega.

Del. Wachniana je branil izdatnejše varstvo našim izseljencem, zlasti v južni Ameriki.

Del. Pačak je dejanski popravljal nasproti Kozlowskemu, da se mu dobri nasveti Poljakov o navzočnosti nasprotnika ne zdijo umestni. Čehi so storili vse, kar je bilo mogoče. Obstrukcije so se poprijeli kakor sredstva proti obstrukciji Nemecev.

Del. Gambini je »popravil« (?) nasproti Vencajzu, da Slovence in Hrvatje lahko v deželnih zborih branijo svoje pravice in koristi, kjer da imajo po zaslugi vlade celo privilegirano stališče!!! Ako pa vzlic temu ne dohajajo v deželni zbor, delajo to le zato, ker bi hoteli nadladovati pezbaviši, da so oni v manjšini.

Za danes le jedno besedo gospodu del. Gambiniju! Škoda, da mu ni kdo odgovarjal, kajti imel bi jako lahek posel, ker bi se lahko omejil na izjavo, da tako more govoriti le kakov politični — hansvrst!!

S tem je bila razprava pretrgana.

Poznanjaki Poljaki v borbi za svojo narodnost. V četrtek je bil v Poznanju obilno obiskan shod poljskih mater iz vseh slojev; bilo je poljskih grofinj in drugih plemenitih dam, žen pravnikov, zdravnikov, trgovcev, fabrikantov, kmetov, rokodelcev in delavcev. Posvetovale so se, kako bi mogle svoje otroke učiti poljski pisati in čitati. Vsprejele so peticijo do dež. zbora, zahtevajočo: naj se v vseh šolah poljskim otrokom veronauk podaje v materinem jeziku; narodnost otrok naj ne določajo rektorji in učitelji, ampak stariši sami; v vseh ljudskih šolah naj se poljski otroci na vseh stopinjah fakultativno poučujejo v poljskem jeziku; na dekliških šolah, naj se pouk v poljščini, kjer se je nedavno odstranil, zopet uvede; je vlado zaprositi, naj umakne svojo prepoved brezplačnega poučevanja otrok in odraslih v poljskem jeziku. To peticijo bodo podpisovali po Poznanju in zapadni Prusiji, da nabere čim več podpisov. Na shodu je neka stara kmetica povdarjala, kako so nekdanji otroci znali poljski in nemški čitati in pisati, sedaj pa se ne nauče ni po poljski ni po nemški. Sedaj posedajo otroci po šolah brez vsake koristi in zapuščajo šolo brez vsacega haska za življenje.

Tržaške vesti.

Iz poštarских krogov nam pišejo: V terek dne 22. t. m. je — na splošno začudenje uradnikov tukajšnjega vodstva pošte in brzojava — e. k. svetovalec Garimberti odpotoval v Skadar v službenem opravilu.

Če je resnica, da je bila v ta namen izvoljena oseba, ne posebno zmožna v poštarских opravilih, katera je bila zakrivila, da je tržaško

vodstvo pošte izgubilo 6 poštnih uradov v Orientu, ki so bili pozneje pridruženi vodstvu pošte v Carigradu, in da je tej osebi dana naloga, da ustroji novo pošto v Skadru, potem pa res ni bilo vredno mučiti tako visokega uradnika, in še posebej v vročini, ki se bliža.

Še bolj smo se začudili, ko smo izvedeli, da je v družbi tega gospoda odpotoval v Orijent v službenih opravilih tudi poštni komisar dr. Mikula. Saj bi bili le-temu lahko izročili nalogo, katero ima g. dr. Garimberti in tako prihranili velike stroške. Dr. Mikula je dovolj zmožen in vester uradnik, ki bi gotovo v splošno zadovoljnost rešil to nalogo.

V visokih krogih priporočajo vedno, naj se varči, ker so državne blagajne prazne, dokler se ne napolnijo zopet z znanimi investicijami, katere ima dovoliti parlament, ako jih sploh dovoli. Tukaj pa, ko gre za podporo visokemu uradniku, in sicer za dijete in stroške, se ne misli na varčenje in na korist erarja. Ne verujemo, da bi se hotelo s tem potovanjem onega uradnika nagraditi za to, da še nadalje napada našo narodnost in prvake našega naroda. Sicer pa bi naši visoki krogi morali vedeti, da ima tudi naša potrpežljivost svoje meje. Bržkone jim ne bo milo, ako se v državlem zboru vnovič sproži interpelacija o gotovih činih, ki so kaznjivi in se dajo dokazati s pričami.

V tem slučaju se dokaže tudi, da je omenjeni gospod provzročil dovolj nemirov in nezadovoljnosti mej uradniki tukajšnjega vodstva pošte ter da bi bil že skrajni čas, da mu kje druge poščeje mesto. Nadejamo se, da veleučeni gospod Garimberti, ko dovrši svojo nalogo, poda poročilo in sicer v nemškem jeziku, o čemer mu gotovo pomore (kakor večkrat dosedaj) svak-profesor, ki mu je glede znanja nemščine osvetlil lice tudi pred g. svetovalcem Habbergerjem, kajti ta poslednji ga je — kakor se sliši — priporočal za omenjeno potovanje.

Iz tega bi sklepali, da na Dunaju znajoceni in nagraditi »zasluge in zmožnosti« nekaterih uradnikov.

Ruska vojna ladija »Imperator Aleksander II.« ki je sedaj zasedrana v našem pristanišču, je bila sinoči divno razsvetljena povodom obletnice kronanja sedanjega carja.

Občni zbor »Lege Nazionale« se je vršil včeraj v Arco na Trentinskem. One momente, ki bi morali biti tudi Slovincem v izgled in spodbujajo, hočemo zabeležiti tudi mi.

Razpisane učiteljske službe. Na nemških državnih ljudskih šolah v Trstu bo s početkom prihodnjega šolskega leta izpraznjeno mesto učiteljice oziroma dveh podučiteljic. Prošnje je vložiti do 30. junija 1900 potom šolskih oblasti na tržaškem namestništvu.

Lloydov parnik »Semiramis«, ki je bil v sredo prispel iz Aleksandrije, je v soboto zadobil dovoljenje, da se izkrea.

Povožen otrok. V Šklednju je prišla v soboto 2-letna Karmen Fabiani pod neki tovorni voz, ki je otroka nevarno poškodoval na desni roki.

Umrljivost v Trstu. Od 13. maja do vstevši 19. maja je umrlo 48 možkih in 28 žensk, skupaj 76 oseb proti 66 v isti dobi lanskega leta. Med njimi je bilo 20 oseb starih do 1 leta, 11 do 5 let, 1 do 20 let, 3 do 30 let, 4 do 40 let, 18 do 60 let, 16 do 80 let, 3 nad 80 let. Povprečna umrljivost je znašala 23.5 od tisoč. Smrt je provzročila sušica v 7, bolezní v sopilih v 23, škrlatice v 1 slučaju, hripavica v 1 in enteritis v 1 slučaju.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 17.0, ob 2. uri popoldne 25.0 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 760.0 — Danes toplomer ob 7. uri zjutraj 19.5 C. — Danes plima ob 9.54 predp. in ob 8.30 pop.: oseka ob 3.24 predp. in ob 3.0 popoldne.

Dražbe premičnin. V terek, dne 29. maja ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici del Trionfo 1, pohištvo; v ulici Zovenzoni 4, pohištvo in stroji; v ulici Rossetti 3, kolesa (bicikli); v ulici Rossetti 16, pohištvo; v ulici Stadion 18, pohištvo; Corso 47 pohištvo; v Barkovljah 6, konj, vrv, ponton, ladija in voz.

Pevsko društvo »Slava« pri sv. Mariji Magdaleni spodnji je imelo minole nedeljo svoj redni občni zbor. V minolem letu je to društvo priredilo mnogo izletov in pev-

skih zabav, kar je bilo razvidno iz društvene kronike. — V novi odbor so bili izvoljeni: Anton Miklavee, predsednikom, Anton Nardin, podpredsednikom, Ivan Svetina, tajnikom, Miloš Pahor, blagajnikom: Fran Sugan, Josip Bjeker, Josip Sušel, Dragotin Vekjet in Josip Čok, odborniki: Josip Pregare in Vekoslav Kur.t, namestnikoma. — Po dovršenem občnem zboru je v novem prostoru gosp. Josipa Miklavea mogočno donela slovanska pesem v občé veselje in zadovoljnost.

Vesti iz ostale Primorske.

× Odbor pev. društva »Nabrežina« je sklenil v svoji seji dne 24. t. m., da v nedeljo dne 1. julija priredi javno tombolo v Nabrežini. To se prijavlja v morebitno vpoštevanje o določanju zabav v bližnjih vaseh.

× Bralno društvo »Jubileje« v Mavhinju je odločilo, da svojo veselico priredi dne 8. julija t. l. Vspored se objavi pravočasno. Ob enem je tudi imenovalo plemenitega g. Albertija, vodjo morskih kopalšč v Sesljanu, za častnega uda.

× Mesto poštnega odpravnika na nova ustanovljenem e. k. poštnem uradu v Kamnem (III. razred, VI. stopnja) je razpisano proti pogodbi in kaveciji 400 K: letna plača 300 K, uradni pavšal 80 K in letni pavšal 630 K za vzdržavo na dan jednokratne pešne zveze Kamno-Tolmin za dostavljanje poštnih pošiljatev.

Prošnje v teku jednega tedna na pošto in brzojavno vodstvo v Trstu.

× Kje so vandali? Mi smo že o mnogih prilikah, ko so italijanski listi radi činov, ki so jih storili posamičniki, napadali čast in dobro ime vsega našega naroda, odgovarjali, da je tudi v našem narodu slabih ljudi, kakor jih je povsod, a ne najmanj v italijanskem, a smo ravno radi tega slovesno protestovali proti takim pavšalnim zasramovanjem. Zlasti glede grdega maščevanja z rezanjem trt smo nedavno temu zavračali laške liste — in smo se o tem mogli sklicevati na italijanske »Avanti« — da je tako rezanje laška iznajdba, da so le laški izgledi morda zaveli koga naših po Istri in da je torej le infernalna zlobnost, ako laški listi s sklicevanjem na rezanje trt dokazujejo — naše barbarstvo in naš vandalizem!! In glej, prej, nego more biti nasprotnikom ljubo, se je dogodil zopet slučaj, ki podkreplja našo trditev in stavlja nasprotnike na sramoto. Italijanski listi javljajo s kislimi obrazi, da so te dni v Sv. Lovreču paznatiškem Lahi Lahom porazili trt za skupno vrednost nad 2000 kron!! Lahi Lahom — prosimo! In to dela ravno kisle obraze nasprotnikov, ker ne morejo tajiti koga dejstva in metati krivde na contadini eroati!! Če si torej eden drugemu zgolj iz maščevanja in v takih dimenzijah režejo trte, potem imamo dokaz, da je take vrste barbarstvo in vandalizem gotovo njih ljudem v krvi!! A mi smo toliko pošteni tudi nasproti nasprotnikom, da ne zasramujemo vsega naroda za to, ker greše pojedineci v svojem — barbarstvu!

Vesti iz Kranjske.

* Ustanovitev »Ljubljanske kreditne banke« je, kakor posnemamo iz »Slov. Naroda«, zagotovljena in začne ista poslovati že dne 1. avgusta letos. Bančna poslovница bo v novi Grobelnikovi hiši v Špitalskih ulicah. Posvetovanja, ki se je vršile dne 24. t. m. v »Mestnem domu«, udeležil se je tudi zastopnik »Živnostenske banke«, s katere sodelovanjem se je »Ljub. kreditna banka« ustanovila. Naročilo se je pripravljalnemu odboru, da poskrbi za koncesijo ter potem skliče ustanovni občni zbor.

* Darilo za rešitev življenja v znesku 40 kron je priznala deželna vlada kranjska posestnikovemu sinu Jan. Žebre-tu s Huj pri Kranju. Rešil je iz vode posest-nico Katarino Bukovnik s Klanjca.

* Prodajalnico so zaprli trgovcu Višnarju na Starem trgu v Ljubljani.

* V. narodna dirka kluba slovanskih biciklistov »Ljubjanec«, ki se je vršila dne 24. t. m. na ljubljanskem dirkališču je sijajno izpadla. Vreme je bilo nepričakovano ugodno. O vseh točkah dirke, in sicer I. Dirka pričetnikov (junjorjev) (prvi na mestu D. Rebek), II. dirka gostov (prvi na mestu D. Rebek), III. rekord voznja (prvi A. Grassi), IV. voznja na tandemih in na kolesih z več sedli (prvi Rebek-Strnad), V. voznja s premijami (R. Špeil), VI. društvena voznja (prvi Grassi) in VII. utešna voznja, se je dobro vozilo. Najbolj je ugajala voznja

na tandemih, ki je gledalec, katerih je bilo 1590, kar presenetila. Dirka se je izvršila brez vsake nezdote.

* Nadvojvoda Rajner je prišel minoli petek zvečer v Ljubljano. V soboto ob 4. uri pop. je bil obed, na katerega so bili povabljeni dež. predsednik baron Hein, fml. Buss iz Gradea, divizionar fml. pl. Höehsmann, novi ljubljanski brigadir, dež. glavari pl. Detela, župan Hribar, podpolkovnika domobranskega polka in pešpolka št. 27, adjutant nadvojvodov, podpolkovnik Lavrič, major Schmidt in več drugih viših častnikov. Popoldne ob 4. je nadvojvoda obiskal dež. muzej, v nedeljo dopoldne ob 10. uri seismograf, ob pol 11. uri pa mestno dvorano.

* Neznanege utopljenca so pogegnili iz Save poleg Zagorja.

* Ogenj je upepelil 22. t. m. mlin Mihaela Bürgerja v št. Vidu pri Brdu. Ker je bilo poslopje že staro in s slamo pokrito, se je ogenj tako hitro širil, da lukoviškemu ognjegasnemu društvu, ki je takoj prihitelo na lice mesta, ni bilo mogoče kaj rešiti. Žrtev plamena je na žalost postal tudi mlinarjev 6-letni deček. Zgorelo je tudi več prašičev. Sumi se, da je zgoreli otrok, igraje se z žveplenkami, zanetil ogenj, ki je zanj in za njegove starše tako osodopolen.

Vesti iz Štajerske.

— Šola na Muti, ta naša narodna trdnjava na štajerski jezikovni meji, lepo prospeva in stoji trdno. Ob otvoritvi o Veliki noči se je oglasilo toliko slovenske deee, da miso mogli vsprejeti vseh. Drugo leto bodo morali otvoriti drugi razred. Sedaj pa šolsko vodstvo prosi strokovnih knjig za učiteljstvo in poučnih ter zabavnih za mladino, da se bo mogla zasnuti prepotrebna knjižnica. Rodoljubi in rodoljubke! spomnite se po možnosti rojakov na štajerski meji!

— Nemško zagrizenost kaže v pravi luči tudi ta-le slučaj: V Graški bolnici je dalj časa ležal neki koroški Slovenec. Vsaki dan je slišal, kako se je postreznik hudoval in zabavljajl čez nekega, v sosednji sobi ležečega kapelana. Nekega dne je bil Korošec že sit neprestanega rentičenja in razjarjen je vprašal postreznika: «I kaj hudega pa vam je vendar storil oni kapelan?» «Er ist halt ein windischer Hund! Und so oft ich einen Windischen sehe, werde ich wild!» (Slovenski pes je in kadar vidim kakega Slovenca, postajam divji.) Ko mu je na to Korošec povedal, da je tudi on Slovenec, mu postreznik ni hotel verjeti tega, čes: kako bo Korošec «bindišar»? Pa kdo bi se temu čudil, saj še ministri ne pojmiyo in ne vedo tega, da na Koroškem žive Slovenci od davnih časov!!

— Fanatizem nemških učiteljev rodi lepe sadove na polju vzgojevanja. Tako so se učenci nemške deške šole v Ptuj, dne 19. t. m. ob 8. uri zvečer, vračaje se z majnikovega izleta in stojé okoli svojega učitelja ustavili pred hranilničnim poslopjem v Ptuj, kjer je tudi nastanjeno c. kr. okr. glavarstvo, in kjer so na vse grlo kričali: «Heil und Sieg, den Windischen den Striek!» — V ponedeljek dne 21. t. m. pa se je šolska mladina obeh nemških šol v Ptuj udeležila procesije k sv. Ožbaltu, a prišedši mimo sv. razpela, je rekel nemški učitelj deklicam: «Sehaut, wie unser Hergott traurig ist, weil es ihm leid ist, dass er die Windischen und Kroaten erschaffen hat!» (Glejte, kako žalosten je naš gospod Bog, ker mu je žal, da je ustvaril tudi Slovence in Hrvatce.) Heil! Da — heil! Samo to bi vprašali, kaj bi se zgodilo s kakim slovenskim učiteljem, ki bi tako grdo zasramoval Nemece ali Lahe in pa — Boga!!

— Delavsko gibanje. Iz Trbovelj na Štajarskem nam pišejo dne 26. t. m.: Si-noči je nad 2000 delavcev trb. prev. družbe vstavilo delo. Vzrok temu je, da je poslovodja del. kons. društva uradnika g. Dežmana odslovil nenadoma in brez pravega povoda. Včeraj so šle deputacije soc. demokratov in krščanskih socializmov k ravnatelju rudnika, da sprejme g. Dežmana nazaj v delo, n da odslovi poslovodjo kons. društva, ker je isti baje tudi delavcem višje cene stavil. Ker tej želji ravnatelj ni ugodil, so začeli delavci štrajkati. Mir se ne moti. Ravno prihaja vest, da tudi v Zagorju štrajkajo.

Danes smo prejeli nadalje: Stavki, katero je začelo nad 2000 delavcev trb. prem. družbe, pridružili so se včeraj tudi delavci cementne tovarne v Trbovljah, dočim so voditelji delavcev pregovorili premogarje na

Ojstrem, Hrastniku in Zagorju, da se niso pridružili stavkujočim trboveljskim tovarišem, ker so ti vstavili delo le radi poslovodje kons. društva, kar premogarje v omenjenih podružnicah trboveljskega rudnika ne tangira. Trboveljski delavci tirjajo, da se odstrani omenjeni poslovodja iz njihovega kons. društva; trdijo namreč, da jih je ta več let go-ljufaval in da se je jako surovo vedel proti delavcem, kadar so v trgovini prišli v do-tiko z njim. Nadalje zahtevajo, da se vsprejme v delo uradnik g. Dežman, katerega sta poslovodja in ravnatelj prem. družbe odslovila brez pravega povoda, nenadoma in brez potrdila odbora delavskega kons. društva, ki obstoji iz delavcev zadržnikov, ki imajo po pravih določevati o vsprejemu in odpustu uslužbencev kons. društva. Soc. demokratiškim voditeljem se zdi stvar premalenkostna, da bi se radi nje štrajkalo; zategadelj nago-varjajo delavce, da naj nehajo štrajkati. A ti ne slušajo niti soc. dem. voditeljev niti ravnatelja, ki je pred štrajkom deputacije delavcev, ki so prosile za Dežmana in zahtevale odstranitev poslovodje, surovo podil iz svoje pisarne, temveč ostajajo pri svojih zahtevah. Ravnateljstvo je prosilo za pomnožitev orožništva in pomoč vojaštva, kar je pa popolnoma nepotrebno, ker se delavci dostojno in mirno vedejo.

P. S. Ravnokar se je naznanilo delavcem na zborovanju, da se ugoti njih zahte-vam. Danes, v ponedeljek, pojdejo na delo, a s pridržkom, da takoj zopet pričnejo štrajkati, če se njih zahteve ne spojnijo do pičice.

Razne vesti.

Svojo mater zaklati je hotel na Dunaju 13letni deček Fran Banca. Mati se je le s težavo rešila. Besnega dečka so prepeljali v opazovalni oddelek blaznice.

Birokratizem na Ogerskem slika neki madjarski list tako-le: Naša javna uprava sloni na skrbnem razdeljenju dela in na nezaupnosti. Jeden mož je, ki vleče navpične črte, drug mož je, ki skrbi za vodoravne črte, tretji popoljuje rubrike. Potem je eden, ki kontrolira, da-li so navpične in vodoravne črte dobro potegnjene, in zopet drugi je, ki kontrolira, če so rubrike dobro izpolnjene. Pa to še ni zadosti, kajti potem prihaja še oni, ki kontrolorja kontrolira, in zopet jeden je, ki tega poslednjega kontrolira. Sto očes nadzoruje, kotrolira in legitimira vsako črko, vsako rubriko, vsaki podpis, vsako kontroliranje in vsako legitimiranje. In ob vsem tem kontroliranju kradejo zopet in zopet denar iz sirotiških blagajn!!

Loterijske številke, izžrebane dne 26. tek. meseca:

Dunaj	39	19	61	57	20
Gradee	12	22	59	70	9

Brzobjavna poročila.

Dvorno žalovanje.

DUNAJ 28. (K. B.) Za princa Viljelma Hessenskega je določeno šestdnevno dvorno žalovanje od due 30. t. m. naprej.

Pl. Beck v Pulju.

PULJ 28. (K. B.) Šef generalnega štaba F. Z. M. pl. Beck je včeraj prispel z Reke za tri dni semkaj.

Občinske volitve na Dunaju.

DUNAJ 26. (K. B.) O današnji ožji volitvi za občinski svet v I. okraju (notranje mesto) je bil izvoljen krščansko-socialni kandidat z 741 glasovi.

Iz ogerske delegacije.

BUDIMPEŠTA 26. (O. B.) Ogerska delegacija je v današnji plenarni seji sprejela načeloma proračun za vojsko ter začela specijalno debato, katero bo nadaljevala v ponedeljek.

Načelniki klubov levice.

DUNAJ 27. (K. B.) Načelniki klubov levice so se sešli ob 11. uri predpoludne v posvetovanje. Konference so se udeležili poslanci: Liechtenstein, Lueger, Gross, Pergelt, Funke, Stürgkh, Schwegel, Bärnreither in Kaiser.

Nadvojvoda Ferdinand Karol.

MADRID 28. (K. B.) Nadvojvoda Ferdinand Karol je odpotoval v Pariz.

Smrtna kosa.

ČRNOVICE 28. (K. B.) Deželni poslanec in deželnega glavarja namestnik dr. Josip Rott je danes umrl.

Z Norveškega.

STOCKHOLM 28. (K. B.) Regent-prestolonaslednik je odklonil sankeijo zakona o konzularnih davščinah, kakor ga je sklenil norveški »Storting«.

Volitve v belgijski parlament.

BRUSELJ 27. (K. B.) Ob 11. uri 45 min. po noči. Glasom poročil, ki jih je prejelo ministerstvo za notranje stvari o izidu današnjih volitev za komoro, je vladi zagotovljena večina 10 glasov.

Novi svetniki.

RIM 27. (K. B.) Predpoludne se je vršilo v cerkvi sv. Petra svečano proglašenje 77 mučnikov iz Tonkiga in Cochinchine svetimi. Slavnosti se je udeležilo mnogo občinstva.

Položaj na Kitajskem.

LONDON 26. (K. A.) Listi priobčujejo brzobjavko iz Shanghaija, glasom katere so Boxerji razrušili dve vasi v Sečuanu in Hupé-u ter umorili mnogo kristijanov. Generalpoveljnik v Tsinafu-ju je odposlal polk, da razoroži ustaše. Čete pa so prišle v zasedo ter je bilo 26 mož ubitih in mnogo ranjenih. Kitajska vlada je obljubila diplomatom v posebni noti, da v vseh pokrajinah uniči gibanje Boxerjev.

Nemški parlament.

BEROLIN 26. (K. B.) Državni zbor je v prvem in drugem čitanju sprejel zakonski načrt o trgovinskih zvezah z Anglijo, a s spremembo, da ima zakon veljati do 30. junija 1901. Tekom debate je državni tajnik pl. Posadowsky izrazil načo, da bo v prihodnjem zasedanju zamogel predložiti parlamentu novo carinsko tarifo in dotični zakon. Vladi da je mnogo ležeče na tem, da nič ne moti mednarodnih razmer z Anglijo.

BEROLIN 26. (K. B.) Državni zbor je dovršil tretje čitanje zakona o zavarovanju proti nezgodam ter se je odgodil do 6. junija; tega dne se prične posvetovanje o predlogi glede mornarice.

Vladni turški komisar zbežal iz Egipta.

CARIGBAD 27. (K. B.) Angleško vprstanstvo je dobilo včeraj poročilo, da je vohovni komisar turški v Egiptu Ahmed Muktar paša odpotoval v Evropo, zapustivši svoje mesto brez dovoljenja sultanovega. To da je v yldiz-palači napravilo slab utis. Muktar paša je to storil menda zbog nespo-razumljenja s palačo ter zaradi dolžne plače.

Novo orožje na Norveškem.

CHRISTIANIA 27. (K. B.) »Storting« je dovolil soglasno en milijon kron za nove brzostrelne tope in s 55 glasovi proti 48 pol milijona kron kakor prvi obrok za utrdbo Christiansnuda.

Volitve na Francoskem.

PARIZ 28. (K. B.) O včerajšnjih ožjih volitvah za generalni svet departementa Seine so bili izvoljeni: 2 republikanca, 1 nacijonalist, 1 bivši radikalec in 1 socialist.

Komuniké v seji levčarjev.

DUNAJ 28. (K. B.) Glasom objavljene okrožnice so se načelniki klubov levic v včerajšnji seji podrobno bavili s političnim položajem z ozirom na zopetno otvoritev parlamentarnega delovanja po binkoštilh ter se zjediniili o predlogih, katere hočejo staviti strankam nemške »gemeinbürgschaft« o parlamentarnem postopanju. Sklenili so nadalje jednoglasno, da storijo po otvoritvi državnega zbora vse potrebne korake, da podroje opravčene želje Nemcev v okraju Lobosice.

Vojna v južni Afriki.

Razmere v Transvaalu.

CAPSTADT 25. (K. B.) List »Argus« javlja iz Lorenzo Marqueza, da je transvaalska vlada začela izdajati papirnati denar. Odposlanstvo uplivihi mešanov da je svetovalo predsedniku Krügerju, da bi se udal. Krüger je baje odgovoril, da imajo o tem odločiti poveljniki.

Iz-pred Mafekinga.

LONDON 26. (K. B.) »Reuter« javlja iz Warrentona včeraj: Boerci, ki so se po osvoboditvi umaknili izpred Mafekinga, se sedaj pripravljajo, da deset milj proti vzhodu od Mafekinga preprečijo napredovanje Angležev.

Angleži prekoračili reko Vaal.

LONDON 27. (K. B.) »Reuter« javlja iz Taalboscha dne 26. t. m. ob 6. uri zvečer: Boerci so zapustili reko Vaal. Njih poveljniki so se sešli v posvetovanje, da-li je umestno nadaljevati vojno. Boerci se nahajajo sedaj pri Meyertonu.

Poznejša brzobjavka od istega dne iz Taalboscha javlja: General French je včeraj pri brodu Lindeques prekoračil reko Vaal. Danes so pešci na konjih pod Henryjem rešili skoro ves most; samo en obok je uničen. Boerci so se ustavili ob gori Klip-River. Vsi begunci soglašajo v tem, da Boerci razstreljijo rudnike.

LONDON 28. (K. B.) Lord Roberts brzobjavlja včeraj iz Vereenigung-a: Danes v jutro smo prekoračili reko Vaal ter taborimo sedaj na severni obali reke. Izbubili smo: 3 ranjence, 1 mož pogrešan. General Baden Powel javlja, da je železnica med Buluwajo in Mafekingom zopet popravljena ter da dohajajo živila.

Trgovina in promet.

Setve na Ogerskem.

Zadnja poročila, katera je sprejelo poljedelsko ministerstvo o stanju setev, se glase zelo neugodno. Deževje, mraz in toča so v mnogih krajih uničili pridelke. Glede žetmena in ovsja je pričakovati slabo žetev. Tudi repica je trpela. Pšenica in rž se še lahko zboljšata, ako nastopi pravočasno toplejše vreme.

Denarni trg.

Na javnem trgu dunajskem so znašali koncem prošlega tedna stavki za bančne akcepte prve vrste 4³/₈%. V Ferolinu je znašal zasebni diskont 4¹/₂%, v Londonu je padel na 3¹/₁₆%. Za podaljšanje menjic se je računilo 5 do 5¹/₄%. Na dunajskem glavnem zavodu avstro-ogerske banke so znašale vloge 4-5 milijonov kron, nasproti zapadlostim v isti višini.

Dražba nepremičnin.

Dne 21. junija 1900 predpoludne ob 9¹/₂ uri bo na c. kr. okr. sodišču v Komnu v izbi št. 3 dražba nepremičnin:

3. 4. 6. 8. 10. 11. 13.—15. 18. 19. 19¹/₂ 20. 23. 25. 26. 28. 30.—34. 36.—41. telo vlož. 347 kat. obč. Stijak in 1. 2. 4.—7. in 11. telo vl. št. 593 iste kat. občine.

Nepremičninam, ki jih je prodati na dražbi, je določena vrednost na 5068 kron in sicer: 1. skupina vl. št. 347 ad Stijak 3005 kron. — 2. skup. vl. št. 593 ad Stijak 2063 K.

Najmanjši ponudek znaša:

1. skup. vl. št. 347 ad Stijak 203.33 kron. — 2. skup. vl. št. 593 ad Stijak 1375.66 kron.

Pod tem zneskom se ne prodaje.

(Dalje na četrti strani.)

OBUVALA!

PEPI KRAŠEVEC

pri cerkvi Sv. Petra (Piazza Rosario pod ljudsko šolo)
priporoča svojo

bogato zalogo raznovrstnega obuvala za gospode, gospe in otroke

Poštne naročbe se izvrše v tistem dnevu. Odpošiljatev je poštnine prosta.

Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter izvršuje iste z največjo natančnostjo in točnostjo po konkurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se priporoča
Josip Stantič
čevlj. mojster

Velika zaloga

solidnega pohištva in tapecarij

od

Viljelma Dalla Torre v Trstu

Trg San Giovanni št. 5. (hiša Diana).

Absolutno konkurenčne cene.

Moje pohištvo donese srečo

Proti kašlju,

grlobolu, hripavosti, upadanju glasu, kataru itd.

zahtevajte vedno

Prendinijeve paštilje

Čudovit učinek pri pevcih, govornikih, prepovednikih, učiteljih itd.

Dobivajo se v skatljicah v Prendinjevi lekarni v Trstu in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah kakor tudi po celi Evropi.

Zaloga in tovarna

pohištva vsake vrste

od

Alessandro Levi Minzi v Trstu.

Piazza Rosario 2. (šolsko poslopje).

Bogat izbor v tapetarijah, zrealih in slikah. Ilustriran cenik gratis in franko vsakemu na zahtevo.

Cene brez konkurence.

Predmeti stavijo se na brod ali železnico brez da bi se za to kaj zaračunao.

Carinska tarifa na Kitajskem.

Londonski »Times« javljajo iz Pekinga, da bo odbor, katerega je imenovala vlada za revizijo carinske tarife, predložil v svojem poročilu, da se za izvoz ustanovi carina v znesku 5% od vrednosti, a vozna carina, ki je znašala dosedaj izpod 5%, zviša na 15%, to pa z ozirom na dejstvo, da o preosnovi carine odpravijo nekatere davščine na pr. »likin« itd.

Nov podmorski kabel.

Glasom nove nemško-angleške trgovinske pogodbe položijo še en kabel izmed Bremena in Liverpoola za neposredno brzojavno zvezo med obema državama; ta novi kabel bo zlasti služil živahnemu trgovinskemu prometu, ki obstoji med obema imenovanimi trgovinskima središčema. Kabel položijo še tekom jeseni letošnjega leta. Troške bosta trpeli obe državi, vsaka polovico.

Trgovinske vesti.

Budimpešta 28. Pšenica za maj K. 7-95 do 7-98 Pšenica za oktober K. 8.05 do 8.06 Rž za maj K. 7-25 do 7-26 Rž za oktober K. 7-30 do 7-31 Koruza za maj K. 5-58 do 5-59. Koruza za juli K. 5.60 do 5.62 Oves za maj K. 5.05 do 5.06 Oves za oktober K. 5-23 5-24.

Pšenica: ponudbe zadostne, povpraševanje omejeno, mirno Prodaja 11.000 mst. 5 st. cen. Vreme: zelo lepo.

Hamburg 28. Trg za kavo. Santos good average za maj 37.50, za september 38.50 za december 39— za marec 39.50 Denar.

Havre 28. Kava Santos good average za maj 50 kg. frankov 45.75, za september 50 k. frankov 45.50.

Dunajska borza dne 28. maja.

	danes	pred-čera
Državni dolg v papirju	96.95	97.65
„ v srebru	96.75	96.85
Avstrijska renta v zlatu	114.70	114.80
„ kronah 4%	96.35	95.20
Kreditne akcije	711.50	715.75
London 10 Lsr.	242.32 1/2	242.35
20 mark	23.66	23.66
Napoleoni	19.26	19.26
100 italijanskih lir	90.60	90.50
Cikini	11.38	11.34

Domača obrt!

Velika zaloga raznovrstnega pohištva iz dobrega in osušenega lesa iz tovarne pohištva v Solkanu

Antona Cernigoj

se nahaja v Trstu, Via di Piazza vecchia (Rosario) št. 1. (hiša Marenci) na desni strani cerkve sv. Petra.

Svoji k svojim!

!!Nezaslišano!!

191 predmetov za samo 2. gl. 10 kr.

- 1 krasna pozlačena ura, jamčena tri leta.
- 1 pozlačena verižica.
- 1 krasen etui za smodke.
- 1 fino-toaletno obrobjeno zrealo s pokrivalom.
- 1 notes vezan v angleško platno.
- 1 oprava zapetnih gumbov iz double-zlata I. vrste.
- 1 oprava naprsnih gumbov iz double-zlata I. vrste.
- 1 par uhanov iz double-zlata I. vrste z vdelanimi biseri.
- 1 zelo koristna pisalna oprava.
- 1 toaletno milo prijetne vonjave.
- 72 najboljših jeklenih peres.
- 25 finih pismenih zavitkov.
- 25 pol finega pismenega papirja in
- 50 koristnih predmetov za gospodinjstvo.
- Imenovanih 191 krasnih predmetov razpošilja samo za 2 gold. 10 kr. (ura samastane toliko) švicarska izvozna trrdka

H. SCHEUER, Krakovo

Josefsgasse šte. 46.

Kar ne ugaja, se sprejema nazaj v teku 8 daj. Ilustrovani ceniki zastoj in franko.

Na prodaj

je po zmerni ceni v krasnem položaji na Greti ob cesti na Prosek ležeče posestvo (kampanja) s hišo, gospodarskimi poslopji, vrtom, travnikom in vinogradom s površjem 5768 m² sežnjev Slovenski kupci imajo prednost; mešetarji so izključeni; natančnejša pojasnila daje upravništvo »Edinosti«

Na Opčinah

je oddati v najem 2 sobi s kuhinjo brez oprave in 1 sobo z 2 posteljama. Obrniti se je do Mirka Perhavea v Vipavi.

Pomladansko zdravljenje.

ZDRAVLJENJE KRVI

Čaj „Tisočerni cvet“ (Milleflori), Čisti kri ter je izvrstno proti onim slučajem. če peče v želodecu, kakor proti slabemu prebavljanju in hemoroidam. — Jeden omot za ozdravljenje stane 50 nvč. ter se dobiva v odlikovani lekarni PRAXMARER „Al due Mori“ v TRSTU, veliki trg.

Tudi za 55 nvč. v markah dopošlje se franko.

Restavracija Mahorčič

v Divači

z obširnimi, krasnimi vrtom z lopami z nekaj njiv in travnikov, z lepimi sobami za ptujce in letovišnike z obširnimi govejimi in konjskim hlevom ter družimi gospodarskimi prostori, odda se vsled maloletnih dedičev

v najem

Podudbe sprejema in natančnejša pojasnila daje varuh Albin Štrekelj v Škocijanu pošta Divača.

Carl Greinitz Neffen

Na Corsu šte. 33. podružnica Trst. Piazza della Legna 2.

Železo in razno železno blago na drobno in na debelo.

Priporočajo svojo dobro sortirano zalogo

predmetov za stavbarstvo

traverze, zaklepe, železo za kovače in facon, stare železnične sine, držaje in ograje, vodnjake, pumpe, železne cevi in take iz vlitnega železa,

vse tehnične predmete, popolne naprave kopelji in stranišč peči in štedilna ognjišča

kuhinjsko, namizno in hišno opravo, železne meble in pred ognjem varne blagajne nagrobne križe in obgrobnje ograje, orodja za vsako obrt.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

P. t. članom glavnega odseka oddelkov I. in II. (zavarovanje kapitalov za življenje in smrt)

ki so sklenili svoja zavarovanja v letih 1869 do 1894

pripada

10% na dividendo.

Dividenda izplačuje se v smislu § 3. pravil odd. I. II. na doslej veljavne police tako, da se odbije 10% od zavarovalnine, ako zavarovanec ne želi, da se mu v gotovem denarju dopošlje.

10% na dividendo pripada brez izjeme na vsa zavarovanja kapitalov kateregakoli razkazila v glavnem odseku I. in II. oddelka, tedaj na zavarovanje za slučaj smrti za doživetje in na zavarovanje dote deci.

P. t. članom, ki so celoletno zavarovalnino za leto 1900. že plačali, bode se omenjenih 10% v gotovini izplačalo; onim članom pa, ki plačujejo zavarovalnino mesečno, četrletno ali pololetno, bode se odračunovala dividenda s 1. dnem julija 1900 začeni do 30. dne junija 1901 pri posameznih obrokkih.

Zavarovanci iz leta 1894 imajo pravico do dividende od zavarovalnine, ki so jo v tem letu uplačali.

Reservni in poroštevni fondsi banke „Slavije“ iznašajo koncem leta 1899. . . . . K 20,579.494-88

Od svojega postanka do konca leta 1899. izplačala je banka „Slavija“ svojim članom zavarovanih kapitalov in odškodnin v vseh oddelkih 62,922.942-86

Samo za leto 1899. bilo je izplačano p. t. članom dividende 94.656-98

Vse dividende pa so doslej člani prejeli 716.541-28

kar je gotovo najboljši praktični dokaz, kako koristno je zavarovati se pri banki „SLAVIJA“ kot vzajemnem zavodu.

Pri tej priložnosti opozarjamo najširje kroge na ugodne in cene tarife banke „Slavije“. Zbirko najpripravnejših tarifnih razkazil za življensko zavarovanje radi na zahtevo vsakomur dopošljemo.

V Ljubljani, v maju 1900.

Generalni zastop vzajemno zavarovalne banke „Slavije“.

SAUNIG & DEKLEVA

GORICA - ulica Municipio I. - GORICA

(Mehanična delavnica v Nunski ulici št. 16.)

imata v zalogi na dobroti in trpežnosti neprekosljive šivalne stroje „PFAFF“, kakor tudi raznovrstne druge stroje za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje in stroje za umetno vezanje (Strickerei); nadalje velik izbor dvokoles iz prvih avstrijskih in inozemskih tovarnih in sicer od 90 gl. naprej.

Vsaka konkurencija nemogoča!

Se topla priporočata z odličnim spotovanjem udana

Saunig & Dekleva.

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno insercijo se plača po 1 nvč. za besedo; za večkratno insercijo pa se cena premirno zniža. Oglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo po 10 gl. ter se plačujejo v četrletnih anticipatih obrokkih. Najmanjša objava 30 nvč.

V Trstu.

Zaloga likerjev v sodčih in buteljkah.

Perhauc Jakob ulica Acquedotto 8 Zaloga vsakovrstnih vin in buteljk. Postrežba točna, cene zmerne.

Krème.

Potočnik Fran ima gostilno v ulici Ireneo št. 2, točič istrsko, dalmatinsko in belo vipavsko vino ter Steinfeldsko pivo vsaki čas mrzel jedi. Odprto vedno do polnoči.

Obuvala.

Rehar Peter ulica Riborgo št. 25. Velika zaloga in delavnica vsakovrstnega obuvala po naročbi.

Pekarne in sladčičarne.

H. Stibiel Piazzetta S. Giacomo št. 3 (Corso) filijalka ulica Riborgo 15. ima veliko pekarno in sladčičarno. Vedna zaloga vsakovrstnih tort, krokandov, konfetov, raznovrstnih sladčič v kosih in v škatljicah, finih biskotov, različnih likerjev in vin v buteljkah za poroke, birne, krste in druge slavnostne prilike. Vsakovrsten, vsak dan večkrat pečen fin in navaden kruh se razpošilja po pogodbi in naročilu franko na dom in trgovcem v razprodajo.

Jak. Perhauc Ulica Stadion št. 20, pekarna in sladčičarna, svež kruh večkrat na dan, prodaja moke. Vsprejema tudi domači kruh v pecivo. Postrežba točna.

Ivan Pahor ulica Conti št. 2 ima veliko pekarno in sladčičarno 3 krat na dan svež kruh. Prodajalnica moke ter sprejema naročbe za vsakovrstno fino pečivo za bližajoče se praznike ter druge svečane prilike. Se priporoča cenji trgovcem za zalaganje kruha. Cene zmerne postrežba točna.

Kavarne.

Anton Sorli priporoča svoji kavarn. »Commercio« in »Tedesco« ki sti shajališči Slovencev. Na razpolago so vsi slovenski in mnogo drugih časnikov.

Trgovci.

Fran Hitty Ulica Barriera vecchia št. 13 prodajalnica vsakovrstnega manufakturnega blaga in drobnarij. Na zahtevanje se pošiljajo vzorci tudi na deželo.

Novak Mihalj trgovec, ulica Sv. Caterina št. 9, priporoča svojo zalogo kolonialnega blaga na debelo in na drobno. Razpošilja na deželo proti povzetju.

Oglje in drva.

Muha Josip v ulici del Torro št. 12 priporoča svojo dobro preskrbljeno zalogo oglja in raznega kuriva kakor premoga, koka, trdega lesa itd. Svoji k svojim!

Mlin na par.

Valentin Skočir ima v ulici Giulia št. 309 mlin na par, kjer melje vsakovrstne turščene moke. Trgovcem pošilja na dom točno in po najnižji ceni. Za zasebnike melje po nizki pristojbini. Za kakovost blaga se jamči.

Pohištvo.

Prva slovenska izdelovalnica in zaloga raznovrstnega pohištva lastnega izdelka. Sprejemam naročbe po načrtu. Delo fino in trpežno, cene brez konkurence. Za mnogobrojne naročbe se topla priporoča svojim rojakom v mestu in na deželi v smislu gesla „svoji k svojim.“ Andrej Jug v Trstu ulica S. Lucia 12 (zadej e. kr. deželne sodnije.)

Šivilja.

Slovenska šivilja se priporoča e. slovenskim gospem in gospicam. Točna postrežba. Nizke cene. Ulica Commerciale 12. II. nadstr.

V Gdrici.

Civilni in vojaški krojač.

C. kr. privilegirani kroji vsakemu koj razumijivi krojiti

Martin Poveraj v Gorici na Travniku št. 22 I. n ima izborna zalogo vsakovrstne blaga za obleke iz inozemskih in avstrijskih tovarnih in gotovih oblek, dežnikov in sobnih plaščev za vsako sezono. Vse po naj-novejši modi.

Voščene sveče.

J. Kopač svečar v Gorici ulica Sv. Antona št. 7 izdeluje sveče iz pristnega čebelnega voska. Za pristnost jamči s 2000 k. Za obilne naročbe se priporoča prečastiti duhovščini, cerkvenim oskrbnikom ter slavnemu občinstvu.

Voščilo (biks) in usnje.

Glavno zalogo voščila [biksa] družbe sv. Cirila in Metoda in tvorniško zalogo vsakovrstnega usnja ter vseh potrebnih za čevljarje ima Ivan Drufovka v Gorici na Travniku št. 5. Podružnica v Sežani in Komnu. Naročbe se točno izvrše.

Pohištvo in meblji.

Novoporočenci pozor! Velika zaloga vsakovrstnega pohištva, mebljev, okvirjev, ogledal, stolic za jedilne sobe, blazin z različnimi tapecarijami in pohištvo za elegantne sobe. Sprejemanje vsakovrstnih naročil v vsi to stroko spadajočih del. Anton Breščak, Gorica, Gosposke ulice št. 14. Prodaja proti primerni varščini tudi na obroke.